

I. MIDDELALDEREN

HAANDVERKERLAUGENE optræder temmelig sent i Norge, sammenlignet med det øvrige Europa. Organisationen har længe været mere primitiv end andetsteds, likesom det har tatt tid og gaat langsomt før haandverket har gjort sig fri av husfliden. Dette hænger sammen med landets karakter, de faa og smaa byer, de lange avstande der ganske naturlig har foraarsaket at enhver er blit henvist til hvad han selv har kunnet faa istand. En professionel haandverkerklasse har under slike forhold hat vanskelig for at utvikle sig og ialfald komme til magt og vinde betydning. Forskjellen mellem by og land har været lite fremtrædende og først meget sent dukker der op bestemmelser som tar sigte paa at skaffe byenes haandverkere et sikkert marked i de omliggende distrikter. Det blir da egentlig ogsaa bare Bergen som til at begynde med ialfald, kan yde den naturlige grobund for fremveksten av en selvbevidst og organiseret haandverkerstand. I de andre byer synes laugsvæsenet ikke at ha vundet almindelig frem før tyskerne overtar førerskapet.

Mens haandverkerlaugene i Vesteuropa kommer op i det 12te aarhundrede og i det følgende allerede har opnaadd magt og politisk betydning, kan de første spor av laugsvæsen herhjemme ikke føres længer tilbake end til midten av det 13de aarhundrede. De tilløp til en organisation som ved denne tid